

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Felére	5	—	"
Negyedévre	2	50	"
Egy hónapra	1	—	"
Egyes száma ára 4 kr.			

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍCZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Hasábbes pélt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi a hirdetés a ki szerinti jutányos aron vetetnek fel. Delyeg-lijmü den külön beigtatásért 30 kr.

Legyünk részen. *)

Debreczen, márczius 24.

(V.) **Törvényjavaslat** az alkotmányos szabadság elközbásáról: csak tévedésből történhetett, hogy Erdély Sándor igazságügyi miniszter ur nem ezt a címet adta a mult szombaton beterjesztett törvényjavaslatok egyikének, hanem azt hogy törvényjavaslat az esküdtbírókokról. Mert a javaslat célzata valóban nem egyéb, mint a közsabadság elkönfiskálása. — Szeretnők hinni, hogy valami gonosz álom üzi velünk otromba játékait; szeretnők örült káprázatnak vélhelni azt, ami előttünk sötétlik im mint kézzelfogható, borús valóság. De nem álmodunk s nem is hallucinálunk: a magyar nemzet szabadsága ellen csakugyan hihetetlenül vakmerő merénylet készül, amelyet ezennel jelezni kívánunk a jóhiszeműségében megtevesztett közvéleménynek.

Van az esküdtbírókokról szóló törvényjavaslatnak egy szakasza, amely felhatalmazza a kormányt, hogy rendeleti uton felfüggeszthesse a sajtószabadságot. Ez a szakasz — a javaslat harminczötödik paragrafusá — megadja a kormánynak a jogot, hogy az esküdtbírókokról működését és pedig a hatáskörükbe utalt valamennyi bűncselekmény tekintetében rendeleti

*) Egy kormánypárti lapból a „Budapesti Napló”-ból vesszük át a fenti cikket, amely fényes bizonyossága annak hogy milyen felháborodást kelt a szóbau forgó merénylet a sajtó ellen minden körben általánosan.

uton felfüggesztheti, ha olyan dolgokat tapasztal, amelyek az esküdtbírókokról szóló törvényjavaslatnak egyik szakaszát kizárják. Kell-e bizonyítanunk, hogy ez a szakasz a nemzet közsabadságának eltörlését jelenti? Van-e magyar ember, aki meg ne borzadna e merénylet tervények hallatára? S ha már akadt magyar kormány, amelynek a lelkében ilyes szándék meg tudott foganni, vajjon akad-e magyar parlament, amely e szándékot végrehajtva, hohérává szegődik a nemzeti szabadságjogok legdrágábbikának?

Nézz meg jól a nemzet azt az alkut, amelylyel ime megkínáltatik. A patkányt ugyan ilyen alkura biztatja az, aki kelepcczét állit neki: «nesze a piritott szalonna, lakjál jól vele, aztán majd agyonütlek.» A közvélemény régtől fogva sürgeti az esküdtbírókokról szóló törvényjavaslatnak egyik szakaszát kizárják. Kell-e bizonyítanunk, hogy ez a szakasz a nemzet közsabadságának eltörlését jelenti? Van-e magyar ember, aki meg ne borzadna e merénylet tervények hallatára? S ha már akadt magyar kormány, amelynek a lelkében ilyes szándék meg tudott foganni, vajjon akad-e magyar parlament, amely e szándékot végrehajtva, hohérává szegődik a nemzeti szabadságjogok legdrágábbikának?

vámon a legjobb esetben is nyerhetünk, tetszése esetén az egész sajtószabadságot rendeleti uton felfüggeszthesse. Dicső egy alku, ugy-e bár? Azért, hogy ezentul esküdtek itéljenek a garázda béres fölött, aki részeg fővel valamelyik társát agyonütötte, cserébe kívánni az egész sajtószabadság felfüggesztésére való diszkreczionális jogot! A nemzetnek egy oly szabadságjogja, amely alapjául szolgál egész alkotmányosságának, kicsempészni azoknak a közkinccseknek a sorából, amelyek mellé az 1848-iki nagy átalakulás örségül az országnak megbolygathatatlan alaptörvényeit helyezte s ezt a szabadságjogot odaállítani azok közé a dolgok közé, amelyek fölött a kormány rendelti uton intézkedhetik! S mindezt megtenni nem egy becsületesen őszinte reakció nevében hanem s z a b a d e l v ü s é g c z é g é v e l v i s s z a e l v e , a liberálisizmus örve alatt! Igazán nem tudjuk, a vakmerőséget vagy a naivságot bámuljuk-e ebben a merényletben.

Azt a szellemet, amely ezt a kísérletet inspirálta, nincs aki a közvélemény itélőszéke előtt bármivel is menthesse. Hiszen ha a kormány célzata nem az volt, hogy a sajtószabadságra nézve nyerjen elkobzási jogot, oly könnyű lett volna az inkriminált szakaszban a sajtóügyek tekintetében kivételt statualnia. Egy tollvonásába került volna csupán, hogy megnyugtassa a közvéleményt alkotmányos életünk int. gritására vonatkozó szándékainak tisztasága felől. Mért nem irta oda, ahol az esküdtbírókokról működésének felfüggesztésére való jogot a hatáskörükbe utalt valamennyi delik-

A „DEBRECZEN” TARCLAJA.

Emlékbeszéd.

— Irtta s a debreczeni ev. ref. főiskola 1897. márczius 15-iki emlékünnepeyen elmondta:

Dr. Bartha Béla

jogtanár.

(Folytatás.)

A nap fontosságát okvetlenül emeli az, hogy a magyar országgyűlés küldöttsége, mely a Kossuth által indítványozott s mindkét ház által elfogadott felirati javaslatot vitte Bécsbe a független miniszteriumról, a népnevelésről, unióról, sajtószabadságról szintén márczius 15-én indult Pozsonyból emlékezetes bécsi útjára.

De azt sem szabad felednünk, hogy a pesti magyar ifjuság és ellenzék e mozgalmi és vívmányai nem voltak elszigeteltek; szoros kapcsolatban álltak az ország közhangulatával s abból fakadtak, ha másrészt irányt is adtak neki; különösen élénk volt a kapcsolat a pesti Ellenzéki Kör és ifjuság, valamint a

pozsonyi országgyűlés ellenzéke közt s a márcziusi pesti napok, főleg pedig a márczius 15-iki vívmányok egyenesen Kossuth behatására vezethetők vissza. — Mikor ugyanis Irányi Dániel, a pesti ifjuság egyik vezére, márczius elején meglátogatta Pozsonyban Kossuthot és ott kifejezte, hogy Pest nincs megelégedve az országgyűlés lassúságával, — a történetirók tanúsága szerint Kossuth biztatta Irányit, hogy kezdjenek Pesten mozgalmat s ez által siettesek az eseményeket. Így jöttek létre a márczius 15-dikén történtek, tehát míg egyrészt a nagy országos forrongás, átalakulás, a nemzeti műalkotó része voltak, másrészt az országgyűlés munkálkodására is közvetlen behatást gyakoroltak, a nemzeti közlekedés felköltésében pedig éppen oroszlanrészt követelt. És közismeretű, hogy a magyar országgyűlés ktvánságainak teljesítését a vonakodó bécsi udvar jórészt a pesti márczius 15-iki események hatása alatt adta meg. Habár később a pesti küldöttség előtt Kossuth nagyon is érdekesen és indokolatlanul hangsúlyozta, hogy Pest ugyan szíve az országnak, de ne gondolja, hogy az országgyűlésre, vagy a nemzet akaratára nyomást gyakorolhat, vagy a fölött uralkodhatik.

A későbbi napok eseményei márczius 15-ikéből indultak ki.

Márczius 16-án az „Ellenzéki Kör” röpiwet ad ki arról, hogy kik legyenek a felelős miniszterek.

Márczius 17-én az egyetemi ifjuság nagy értekezletet tart a tanszabadság tárgyában, követeli, hogy a budapesti egyetem ne legyen csak a bécsi fiókja, legyen az önálló és az országgyűlésen képviselve; az egyetemi jószágok, helyesebben, nyilvános ellenőrzés alatt kezeltesse, a tanárok ne felsőbb kegy, hanem érdem szerint neveztessenek ki, az elaggottak, tehetetlenek nyugdíjaztassanak, a vizsgálati rendszert korszerűleg kell javítani, megfelelő helyiségekről gondoskodni és legyen teljes tanítási és tanulási szabadság.

Ez eszmék elvileg az 1848—49. törvény-czikben mentek át, — egy részük azonban gyakorlatilag megvalósítva, fájdalom, még ma sincsen.

Márczius 17-én adta ki egyuttal a hnyltartó tanács is a sajtószabadságra vonatkozó ideiglenes rendeletét, mely független bizottságra ruházta az utólagos cenzurát s a bizottságnak oly tagjai voltak, mint Deák, Klauzál, Fáy, Eötvös József br., Nyáry, Trefort, Vörös-

tumra kiterjeszti, mért nem írta oda ezt az öt szót: »kivéve a sajtó útján elkövetettekét? Ezzel bebizonyíthatna volna alkotmányos és szabadelvű voltát s ez esetben szó nem férhet vala jóhiszeműségéhez. De éppen ez az öt szó hiányzik a különben oly bőbeszédű javaslatból és ez a hiányzó öt szó kötetnyi vádakot emel a kabinet liberálizmusa és alkotmánytisztlete ellen.

Vajjon mit gondolnak a miniszter urak: ha Deák Ferencznek 1867-ben azt azt proponálták volna, hogy helyreállítsák az egész negyvennyolczadiki alkotmányt, csak éppen a sajtóügyi esküdszékek felfüggesztését akarják a kormány rendeleti jogára rábizni, létrejött volna-e akkor is a kiegyezés? A kiengesztelő nagy apostola biznyára ezt felelte volna erre a hallatlan inszinuációra: »De már akkor csak kezdjük inkább újra a forradalmat.« S most akad magyar kormány, amely az 1848-ki alkotmány monumentális épületéből épp ezt a legfontosabb sarkkövet akarja kifejtetni. Eláll az embernek az esze az ilyen dolgok láttára. És borzadva kérdezzük mi, az igazi szabadelvűségnek és az igazi szabadelvű pártnak tántoríthatatlan hívei, hogy vajjon arra kellett-e báró Bánffy Dezsőnek az ilyen hatalmas többség, hogy ilyen dolgokra vállalkozzék vele?

Ne gondolja a kormány, hogy a nemzetet meg tudja tévesztetni azokkal a látszólagos garanciákkal, amelyekkel ezt az igényelt rendeleti jogát körülveszi. Mit jelent az, hogy a kuria meghallgatása után függesztheti csak fel az esküdszéki bíraskodást? Hisz még ha a meghallgatás a kuria bejegyzését is feltételezné, mit várhat a nemzet annak a kuriának a szabadelvűségétől, amely a holléki törvények érvénytelenségét mondta ki nemrégiben? És mit tesz az, hogy a felfüggesztést olyan körülmények észlelésétől teszi függővé a javaslat, amelyek az esküdszékek nyugodt

és részrehajlatlan ítélkezését kizárják? Ugyan kinél lesz a döntés ez itélkezés nyugodtsága és részrehajlatlansága dolgában? A kormánynál! A nyugodtság és részrehajlatlanság hiányát pedig a kormány bizonyára nem akkor fogja bekövetkezettnek látni, ha az esküdszékek felmentik azokat, akiket a hatalom parancsára a közvád hurczolt eléjük. A helyzet tehát az, hogy ha az esküdték nem úgy ítélnek, ahogy a hatalom kíváná, akkor a kormány rendeleti uton felfüggesztheti az esküdszéki bíraskodást s a törvény betűjéhez kötött rendes bíró elé vezetheti azokat, akik vele szemben a nyilvános ellenőrzés köteleességét gyakorolták. — Köszönjük szépen azt a garanciát is, hogy a kormány ezt az intézkedését az országgyűlés mindkét házának bejelenteni és bármelyik ház kívánatára a rendeletet visszavonni tartozik. Ami a magyar képviselőházat illeti, ugyan mikor maradt benne kormány kisebbségben? S ha a népképviselő, amelyre a kormánybuktatás hatalma, nem nyújt a közvéleménynek semmiféle biztosítékot arra nézve, hogy soha sem fog beletörődni az alkotmányos élet ílyetén megnyirbálásába, hogyan várhatnók akkor a főrendektől a hatalom szabadsággellenes mérényleteinek megtorlását?

Ez a harminczötödik szakasz — kimondjuk magyarul — nem egyéb államcsínynél, amely a magyar alkotmányosság legsarkalatosabb biztosítékát támadja meg. Ez az államcsíny lehet a Bánffy-kormány szándéka, de nem lehet szándéka a szabadelvű pártnak. A közvélemény küzdeni fog e reakcionárius kísérlet ellen szóval és tettel, ha lehet: a kapacitálásnak, ha kell: a lázításnak minden fegyverével. A nemzet meg fogja mutatni, hogy szabadságjogai nem arra valók, hogy el-sinkóftalassanak egy pusztán a maganyers életöszönétől vezérelt kormányzat mesterséges fentartásának érdekében.

marty, Bajza, Szalay, Kemény Zsigmond br., Irinyi, Egressy Gábor, Rottenbiller Pest hazafias polgármestere és mások.

Márczius 18-án indult el Pestről Pozsonyba a 12 Pontot vivő 87 tagú küldöttség, Hajnik Pál ügyvéd vezetése alatt. E napon szüntette meg a helytartó tanács a trafikot, a kislottot, melyet alkotmány söréssel, hazai törvények ellenére hoztak be az országba; — ekkor mázoltatta be a középületek sárgafekete színét piros, fehér, zöldre s cserélte ki a kettefű sasokat a hármas halom és négy folyó nekünk oly drága czimerével. E nap délutánján érkezett meg Bécsből, illetve Pozsonyból az az evangéliumszerű hír, hogy a király, V. Ferdinand, a liberális ellenzék főrendiházi vezérének, gróf Batthyány Lajost nevezte ki miniszterelnökké, a mire Pesten tizenkilenczedikén Te Deumot tartottak.

A következő napokban a 12 Pont mindenfelé elterjedt az országban, szabadság fákat ültettek, — hálaadó isteni tiszteleteket tartottak, még a nemzetiségi városokban is, Temesvárott még a katonai tisztikar is részt vett benne; szerte az országban nemzetörséget alakítottak, az olasz és lengyel államfogyók érdekében felirnak; V. Ferdinándhoz hálafeleiratokat intéznek (Gratza „Az 1848—49. dik-magyar szabadságharoz története” I. k.)

E szerint midőn 1848. márcz 15-dikének történelmi jelentőségét kiemelem, távol állok

attól a tulzástól, és egyoldaluságtól, mely azt állítja, hogy mindent e napnak köszönhetünk.

Az egyes nemzetek és a világtörténelme nem véletlen fordulatok halmaza, hanem az okok és okozatok végtelen, egymást föltételező láncolata. Az 1848. reformkorszak mélyen a multban gyökeredzik, — egyes eszméi még évtizedekkel előbb felmerültek, pl. Erdély uniója, melyet eleinte a bécsi kormány, különösen a nagy és fenkölt lelkű autokrata, II. József tervezett, II. Leopold ismét elejtett, id. báró Wesselényi Miklós, a Széchenyi és Kossuth kortársának édes atyja, több más kiváló társával együtt buzgón sürgetett. A magyar nyelv és nemzetiség jogának visszaállítása, a jobbágyok és általában a nem nemes osztály helyzetének könnyítése, a vallási egyenlőség felé való haladás, a nemzeti hadsereg, a közgazdasági reformok szintén nem úgy keltek ki, mint a gomba egy áldáshozó meleg eső után, hanem fokozatosan érlelődtek, különösen a külföldi szabadságeszmék és mozgalmak folytonos hatása alatt.

Mint említém, egyes napoknak, egyes éveknek csak olyan jelentőségük van az idő és események végtelen folyamában, mint a kiemelkedő határjeleknek, melyek jelzik, hogy hol végződik egyes ember, vagy nép birtoka, de a földnek ott nincs vége, mert az egész csak parányi része ennek a sártekének.

Az események ez egymásba füződő lán-

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma rövid, formális ülést tartott a végből, hogy a tegnap letárgyalt három törvényjavaslatot harmadszori olvasásban elfogadhassák. Azonkívül két választás volt; a közlökedési és a nyolczadik bírálóbizottságban üresedésben levő egy-egy tagsági helyet töltöttek be. Holnap a ház nem tart ülést.

Az új utca nevek.

Mult heti közlésünkben fatalis tévedés folytán a IV. kerület utcái elnevezésének közlése elmaradt miert is az alábbiakban pótlólag ezennel kiadjuk.

IV. kerület, Ferencz József városrész.

1. R. n. Széchenyi-u. cza. J. n. S é c h e n y i-utca, I. Gr. Széchenyi Istvánról, ki Debreczenben diszpolgár is volt.

2. R. n. Piacz-utca (a Bika szállodától a n.-várad-utczai 1092. számig). J. n. F e r e n c z-J ó z s e f-ut. I. Ó felségéről, a királyról.

3. R. n. Nagy-uj-utca. J. n. J ó z s e f k i r, h e r c z e g-utca. I. József kir. herczeg ó felségéről, ki a Bika szállodának ezen az utczasarkán levő részében szokott megszállani.

4. R. n. Kis-uj-utca J. n. S i m o n f f y-utca. I. A Simonffy-családról, különösen pedig S, Sámuel főbíróról és főgondnokról, ki a város negyedrészevel együtt 1802-ben leégett kollegiumot és nagytemplomot buzgó fáradozásai segítségével hamvaiból feltámasztotta.

5. R. n. Bádogn-utca. J. n. G r ó f D é g e n f e l d-utca. I. Gr. Dégenfeld Imre főgondnokról.

6. R. n. Rózsa-tér. 6. n. K o r o n a-utca. I. A magyar sz. korona iránt való kegyeletből, mely 1849-ben nálunk is őriztetett.

7. R. n. Kenyérpiacz. J. n. E r z s é b e t-tér. I. Erzsébet királyné ó felségéről.

8. R. n. Kádas-utca. J. n. T ö r ö k B á l i n t-utca, I. Enyingi Török Bálintról Debreczen földesuráról és a reformáció Luzgó védőjéről, kinek kuriája a Piacz-utca atellenes oldalán állott.

9. R. n. Hal köz. J. n. V á m h á z-utca. I. A szomszédos vámházról.

10. R. n. Miklós utca. J. n. S z e n t M i k l ó s-utca. I. Még a reformáció elter-

ezolatáról majd beszédem második részében szólok; e részt azzal fejezem be, hogy igenis a márczius 15-ike ily határkö, ily messze látszó jelzője az ó és új korszak határainak.

A régi népeknek pedig vallásos tisztelet tárgyai voltak a határok és határjelzők és szentségtörés számba ment azok lerombolása. A pogányok külön isteneket szenteltek a határok és mesgyék védelmére s vallásos ünnepeket ülték tiszteletükre, a keresztényiség átvette e szép szokást, kormenetekeket rendezett beszentelte azokat, oltárakat emelt nekik.

Tisztelt ifju barátaim, mélyen tisztelt közönség! Tartuk meg mi is az ősök e kegyeletos szokását. Szenteljük meg dicsőségben és szenvedésben gazdag történelmünk korszakokat jelző határköveit, legyenek azok vallásos tiszteletünk tárgyai: emlékeinkben fenkölt érzelmekkel zárandokoljunk hozzájuk, emeljük föl tiszteletükre a hazafias kegyelet oltárait. Különösen pedig ne tegyük azt, hogy amit a nemzet közakarátának önkéntes megnyilatkozása a magyarság egyik legmagasztosabb emlékműnévé avatott, azt bármelyik különben tiszteletre méltó indokból a közvélemény tiltó szava ellenére mással cseréljük föl.

Maradjon a 48. nemzeti, emlékműnepe a márczius 15!

Mert hisz ebben még az aggódó loyaltás is megnyugodhatik. Márczius 15. nem volt

jedése után is sokáig így hívták ahajdan itt állott Szt-Miklós kápolnáról.

11. R. n. Kápolnási köz. J. n. Kápolnásy utca.

12. R. n. Karcu köz. J. n. Karcu utca.

13. R. n. Tizenhárom város. J. n. Délibáb utca. I. A hortobágyi pusztát sokat magasztalt szép természeti tüneményéről.

14. R. n. Nyugoti sor. J. n. Honvéd utca. I. Az ott levő honvéd lovaskaszárnnyáról.

15. R. n. Gabona vásártér. (A honvéd-lovasági taktanyától a vasuti átjáróig.) J. n. Bocskay tér. I. Bocskay István erdélyi fejedelemről. Az ott elhaladó vasuton közlekedő hajduvárosok nepe előtt igen gyorsan népszerűvé lesz ez az elnevezés.

16. R. n. Regi kórház sor. (Széchényi utca végétől a Miklós utcáig.) J. n. Külső város árter. I. A régi jó időkben itt zajlottak le a híres országos vásárok.

17. R. n. Iskola-köz. J. n. Iskola utca. J. A torkolatában levő régi leányiskoláról.

18. R. n. Szálkai köz. J. n. Szálkai utca.

19. R. n. Rucza utca [A 2072. sz. ház- (61) J. n. Vigkedvü Mihály utca. J. Vigkedvü Mihály főbíróról, akit Szinan pasa Nagyváradon kegyetlenül megöletett mikor a város követségbe küldötte a pasához.

20. R. n. Sziv utca. J. n. Sziv utca.

21. R. n. Belső salétromsor az Ispóly utczával. J. n. Ispóly utca.

22. R. n. Külső Salétromsor. J. n. Saléterom utca. J. A század elején virágzott salétromfőző iparról, melynek telepe átellenben állott.

23. R. n. A Kadas utczát a Miklós utczával összekötő új utca. J. n. Új utca.

Városi közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, márczius 24.

A közgyűlési terem jökor megtelt az érdeklődő bizottsági tagokkal, úgy hogy saját szemekkel láthatták meg az előnyös változtatást, amelyet az új főjegyző a terem képén véghez vitetett. Ugyanis az eddig használtak mellé még három zöld asztalt hozatott be a biz. tag urak székei elébe. Rendes közgyűlés lévén, az első tárgy a polgármesteri jelentés volt, ami kedvező alkalmat nyújtott a tagok-

nak az esetleges elkérésre is, amelyet némely részben fel is használtak. Nem is értjük, mitől jó ez a katalogus, azaz statisztika olvasás a közgyűlés előtt. Hiszen a városnak van nyomdája, ki lehetne a polgármesteri jelentést s akkor a biz. tagok sokkal könnyebben tehetnék meg esetleges — sokszor bizony nagyon is szükséges — megjegyzéseiket s amellett meg volna nyerve az a negyedóra, amelyet a felolvasás elfoglal, míg így követni sem lehet. De térjünk a dologra.

Néhány percczel múlt el 1/10 óra, mikor Dégenfeld József gr. főispán tábor-karával megnyitotta a közgyűlést. Rögtön első tárgyként a már jellemzett hangulatkező felolvasás következett, mely után tudomásul vették a közokt. miniszter által a zeneda részére utalványozott 1000 frt. államsegélyt s elfogadták azt a tanácsi javaslatot, hogy a város és közönsége eddig is pártfogolta s így újabb intézkedésre szükség nincs.

A koresmai szabályrendelet a belügy-miniszter kívánságához képest módosították.

A felaru menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványnak a hivatalos kiküldetések alkalmával való kötelező használata tárgyában alkotott szabályrendeletet változatlanul elfogadták s így a jelen év folyamán mindazok a jogosított tisztviselők, a kik az igazolványt meg nem váltották, minden utazásra ráfognak fizetni, mivel jogosítványt ez évre már nem kapnak.

A közig. bizottság és a számonkérőszék jelentéseinek elfogadása után következett a yülés legfontosabb tárgya: Heves és Fejér vármegyének átírata

A kvótaemelés ellen.

Komlóssy Arthur főjegyző eljenzés közt olvasta fel a tanács javaslatát.

Kiss Albert úgy tartja, hogy most más tenni valónk nincs, mint a tanács javaslatát egyhangulag elfogadni, bár tulajdonképpen a kvótát a lezállítást a t kelleme kérnünk, de erről most vitát kezdeni nem akar, csak azt kéri, hogy ha a közgyűlés a javaslatot elfogadja, a felirat szövegét azonnal olvassák fel.

Némi zavar támadt erre, mert a főjegyző elkészítette ugyan, de a főispán még bizonyára nem hagyta meg jóvá, azonban a sürgetésre mégis felállt Komlóssy és olvasni kezdte a feliratot, melyet az egész közgyűlés élénk érdeklődéssel kísért és nem

egyszer tetszés-el jutalmazták. A végén zajos éljezés hangzott fel. A felirati javaslat szó szerinti szövege a következő:

Melyen tisztelt képviselőház!

Magyarországnak Ausztriával fennálló közösségéből kifolyólag a negyedik évtizedre szóló szerződés kötés küszöbén vagyunk.

Aggadalomtól elborult arccal tekint a kiegyezés elé minden magyar ember. Az elmúlt 1896-iki évben millennárius kiállításunk külső káprázatoságai miatt alig volt időnk, hogy osztrák testvéreink hamu alá rejtett tűzének ellenünk szítását észrevegyük, avagy annak nagyobb jelentőségét tulajdonítsunk akkor ocsudott fel letargikus álmából a magyar nemzet első ízben, midőn az év vége felé az országos kvótabizottság komoly és szolid vérmérsékletű tagjai egyhangulag tiltakozó szót emeltek az osztrákoknak azon kívánsága ellen, hogy az ezredéves ünnepelveket rendező és szerintök meggazdagodott Magyarország jövőre nagyobb arányokban járuljon a közös költségek fedezésére és az államadosságok törlesztéséhez.

A közbejött országos képviselőválasztások majd a törvényhatóságok általános tisztújítási mozgalmi újra leterelték figyelmünket ez életbevágó fontos kérdéstről s azt csakis a Lajtán tulról hozzánk átcsapott hangok vakmerősége és fenyegető követeléseiből ismét fel.

A vármegyék és városi municipumok megmozdultak. Az alkotmány és közzabadág régi erősségei nem maradhatnak tétlenül akkor sem, ha a szabadság egyik életfeltétele a közjólét, a nemzeti vagyonosodás ellen intéznek bárhonnan a támadást. — Így támadásokat Bécsből temérdekszer tapasztaltunk ugyan már, de ennyi leplezetlenséggel talán még sohasem. Az osztrák testvér fekevesztett követeléseiben szenvedélyben nem elégszik meg azzal, hogy a közzgazdasági állapotaink feltűnő hanyatlását a terményárak leszállását a föld népe terheinek emelkedését, az állat- és szőlőbelegységek miatt egész vidékek elpusztulását igazolják és megdönthetetlen szomorú tényeket is elferdít, vagyonosodásunk hebizonítása kedvéért, — hanem minden méltányosság és igazságérzet nélkül meghamisítja a történelmet és felszakgatja már-már hegedni kezdő sebeinket is.

A tatárjárást, a magyar nemzet holtra vált vonagló teste fordította el a nyugoti államokról; a félhold uralmát pedig századokon át mi nyögtük Ausztria és a többi tartományok helyett, s mégis csak csufonak meg azzal, hogy ha ok a «szabadság»

forradalom, hanem a vérnélküli békés átalakulás kezdő napja.

Amit az a 12 Pont követelt, az vagy tényleg benne volt törvényeikben és alkotmányunkban, vagy csak a mult tévedése és büne ragadta el tőlünk s megvalósításukat törvényes uton akarta e nemzet elérni; vagy a haladó kora szelleméből természetszerűleg és ellenállhatatlanul fakadt.

Hiszen azokhoz a követelésekhez a helytartótanács, Pest és Buda város hatósága és tanácsa is hozzájáralt; azok a kívánalmak, mint láttuk, egytől egyig megvalósultak a koronás király által alkotmányosan szentesített negyvennyolcadiki törvényekben.

Aldott legyen nekünk mindeaha e nagy nap emlékezete s maradjon nemzeti ünnep, míg e hazában magyar szív dobog, magyar szó hangzik.

II.

Emlékbeszédem második részében ígértem szerint a 48-iki átalakulások nagy korszakát a történelem bölcsészetének fáklafényével törekszem megvilágítani, az okok és okozatok egymásba kapcsolódó láncolatának feltüntetésével; az előzményekre és következményekre fogok röviden reá mutatni, a közbeeső fejlődés fokozatainak pontos jelzésével, amiből ki fog tűnni, hogy bármily rohamosnak látszik is 1848—49., bármily vulkányszerű is a nemzeti őserőnek kitörése, bármily rombolónak lássák

is a reformok, ujitások kiömlő lavája, mely egy egész régi világot döntött rövid néhány hónap, jobban mondva egy hónapi idő alatt romba mindez a magyar állam helyzete, a mult eseményei s az európai népekkel való szolidaritásunknál fogva régen elő volt készítve s másként alig is történhetett s az az óriási explózió nem volt más, mint a visszafojtott erők erőszakos, de természetes kitörése; a nemzet ötvenes-évekbeli tetszhalála pedig a nagy erőfeszítés utáni nyugalom, a tél nyugalma, melyet nyomon követett az ébredés, a tavasz termékenyítő ébredése.

Magyarország végzete Mátyás kora s váratlan halálával és II. Ulászló királyiá választásával kezdődik. E két szerencsétlen esemény szűlte a mohácsi vészt, aminek az lett a következménye, hogy népünk két hódító hatalmába került; az egyik fegyverrel ideiglenesen habár másfél száz esztendőre hódított meg; a másik a szellem, a furfang, a nyílt erőszak és mesterséges elnyomatás eszközeivel akart alkotmányos szabadságainktól, nemzetiségünk től, vagyoni jólétünk től, részben vallásunktól megfosztani, hogy e hju ábrándkép után indulva Magyarországot, melyet az önálló fennmaradásra erőtlenné tartott, a nagy német római, majd később az osztrák császári birodalom egyik önállóság nélküli alkotó részévé tartományává tegye, mely egyuttal éppugy, mint a többi osztrák örökös tartományok, az

uralkodó autokrata akarátának legyen alá vetve.

1526-tól 1848-ig, illetve 1867-ig Magyarország története kettőre vihető vissza: a török elleni élethalál harca, mely egészen 1686-ig tartott, sőt némileg még azután is a XVIII. század közepéig; s a Habsburg-ház beolvasztó törekvései elleni szakadatlan küzdelemre.

A folytonos belső és külső viaskodásban kimerült nemzet nem is volt képes ez utóbbiak ellenállani; Bocskay, Bethlen, I. Rákóczy György diadalmas szabadságharczait követették, a mindinkább jelentkező örökimerülés folytán Tökölly és II. Rákóczy Ferencz magasztos de tragikus kimenetelű felkelései és az 1711-iki szatmári béke, mely után népünk halálos lethargiába látszott merülni, különösen Mária Terézia jóakaratu, de végzetes békés beolvasztási törekvései folytán.

Nagyon igazán mondja egy történetirónk, hogy I. Ferdinándtól kezdve 1848-ig a magyar alkotmány csak írott malaszt volt; csak az volt a szerencse, hogy azért sohasem mondtak le róla, s e papiros alkotmány, ez üres látszatnak vélt jogfentartás az, mely megmentette az önállóságot és szabadságot számunkra egész mostanáig.

(Folyt. köv.)

nem jönnek segélyünkre, ma is török járma rajtuk. — Az éhínség miatt hazájukból hozzáuk települt szászok a szabadságharcokban letiport boldogtalan lengyel menekültek a mohamedán fanatizmus által üldözött örmenyek mind hazánkban találtak vendégszerető fogadtatásra s bár üres kézzel jöttek megosztottuk velük sovány kenyereinket s nálunk békés megnyugvást nyertek s hogy a jelen század legutolsó értvérdere térjünk, legutóbb az északi kolo-szus által tervszerűen fogantatva vett zsidó üldözések folytán melyik ország volt legjobban kitéve e szerencsétlenek inváziójának, hanem a magyarok hazája?! S a humanizmus, a vendégszeretet, és szabadság e klasszikus — földjének mily elnevezést juttat az osztrák méltányosság Z s i d o m a g y a r o r s z á g - nak neveznek, fő és székvárosunkat pedig úgy hívják, hogy J u d a p e s t!

De folytassuk-e tovább azon apróbb sérelmek felsorolását, melyek eddig csak túszurásoknak tetszettek, de tömegesen alkalmazva életerőnk is apasztással fenyegetik. Pedig most egyszerre nagy érvágást akar szerződé társunk a szerinte túlvérmes Magyarország testén ejteni.

A kvótafelemelésének jelszava hangzik a Lajtantul országserzte. S legmegdöbbentőbb reánk nézve azon különös jelenség, hogy az osztrák örökös tartományok quodlibetje, a különböző nemzetiségek e heterogén elemei folyton czivakodnak és egymásra törnek, de az egyetlen kérdésben, a Magyarország elleni gyűlöletben, a mi érdekeink ellen való törekvésekben bámulatlan egyetértésre jutnak s a legszorosabb kitartással egymást felülmulni igyekezzenek.

Mélyen tisztelt képviselőház! a magyar népnek képviselő urai!

Debreczen sz. kir. város közönsége nevében intézzük hozzátok esdő szövegünket — talán éppen a tizenkettedik órában! Aljlatok a nehez helyzetben levő magyar kormány mellé egy szívvel, lélekkel pártkülönbség nélkül és ne engedjétek legvitalisabb érdekeinket a szomszéd népek tulkapásainak áldozatul esni — s akadályozzatok meg minden oly törekvést, mely a kvóta jelenlegi arányának legkisebb mértékben is felemelését czélozná s a magyar nemzet nagy családjában e város polgársága is hálás köszönetet mond és lelkes ragaszkodással üdvözlendi, hazafias elhatározásokat.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának Debreczenben 1897. évi márczius hó 24-én tartott rendes közgyűlésében. (Zajos éljenzés.)

D i c s ő f f y József elfogadja a feliratot s örömmel üdvözlöi a főjegyzőt mint annak fogalmazóját, csak néhány stiláris modositást ajánl.

J u h á s z Ignác elismeréssel adozik a főjegyzőnek, de a panaszkodó részt kihagyja.

D é g e n f e l d gróf az egész szeretné kasszáni csak aunit akar balesíteni ami határozatban van s hivatkozással a másik két felíretra.

J ó n a Dániel nagy éljenzés közt javasolja hogy fogadják a feliratot változatlanul. Végre is megbízták a főjegyzőt, hogy a végleges szöveget a hitelesítő közgyűlésre mutassa be kíváncsák vagyunk mennyire fesülik meg? Elvárjuk a közgyűlés tngjaitól, hogy ezt meg nem engedik.

Ezután szó nélkül elfogadták a tisztviselők javadalmazása a leány iskola nyilvános joga a magyar gör kath p ü s p ö k s é g eh a fegyverraktár ügyében előterjesztett tanácsai javaslatokat aztán következett a szerzési szabályzat 210—216 §-ai alapján alakítandó s a házi pénztár működésére felügyelő bizottság 3 tagjának a folyó évre megválasztása. A tanács K o m l é s s y Dezső, K o n c z Elek és K e r n h o f f e r József biz. tagokat ajánlja. 20 tag névszerinti szavazást kér. A főispán azt mondja, hogy előbb el kell vetni a három ajánlott urat és csak úgy lehetne elrendelni a névszerinti szavazást.

J u h á s z Ignác a törvényre hivatkozva tiltakozik az ellen és kéri a javasolt

3 urra nézve a névszerinti szavazás elrendelését. Elnök végre is elrendelte, melynek az eredménye az lett, hogy a javasolt három biztagot szótöbbséggel megoálasztották.

Ezután szó nélkül elfogadták a hatósági állatorvosok 1896 évi IV. negyedéről szóló jelentésere, a Debreczenben felállítandó siket nema intézetnek telket ajánló javaslatra, a szegényház ápolási díjaira, a szőlőtermelő szövetkezet kerete u áthelyezésre a közvilágítás javítására és a kadas és Miklós utca aszfaltozására vonatkozó tanácsai előterjesztéseket, aztán a h sámsoni ref. egyháznak templom építésre megszavaztak 100000 drb téglát, a Versecz és vidéki nyelvterjesztő egyesülethez 50 frttal, az orsz. díjkegyesületbe 5 évre beosztva 300 frttal beléptek. — a kolozsvári Mátyás szobor alapjára dr. F e j é r Ferencnek 300 frtot adni czélzó indítványával szemben 100 frtot szavaztak meg. A guti vadásztársaság bérletét 1902-től újabb 10 évre meghosszabbították.

Palatiz János Burgondia utcai telke eldarabolását dr. K a l m á r Barnának alapos és a közegészségügy követelményeit hangsúlyozó felszólalása dacára 41 szóval 38 ellen megengedtek. Ajánlatos lesz megfélebbezni S z a t m á r i János állatorvos fizetés felemelést kéro folyamodványát a tanács javaslatára elutasították.

A nyug- és kegydíj iránti kérvénye elintézése után, melyek valamennyien a tanács javaslata szerint nyertek elintéztést, kivéve S z i l á g y i Jozsefét, akinek mint tavaly számtiszti helyettesített napidíjnak 58 frt millenáris pótlékot szavaztak meg.

A tisztviselők által kért szabadságidőket a közgyűlés engedélyezte.

F o n ó Mihály és S a r k a d i Lajos 1848/49-iki elagott honvédtüzekek a városhoz segély iránt folyamodtak hivatkozva Debreczen városnak akkor tett ígéretere. A jog és pénzügyi bizottság évi 63 frtot javasol, a tanács mivel a polgármester és a magán levéltárnok ezt az ígérést me nem tettnek jelentették, a tanács arra is hivatkozva, hogy a segélyezés esetére az országos nyugdíjból a megfelelő összeget levonják: a segély meg nem adását javasolja.

Dr N a g y Zsigmond indítványozza, hogy adják meg a segélyt Simonffy Imre polgármester kijelenti, hogy mivel a miniszterelnök r o p p a n t összeget oszt ki a honvédségélyezésre, ennek ajábján a többség a kérvényezőket elutasította.

Ranunkel Edének a községi kötelékbe való felvételét kílátásba helyezték, C h a r a g Mórnak azonban nem.

Ezután polgármesteri kérvényeket intéztek el. s dr. R a n k a i József orvost u d o r i és 12 baba oklevelet hirdettek ki.

A gyűlés végén D é g e n f e l d József gr. főispán az építési bizottság tagjává P ü n k ö s d y Ferenc kerületi felügyelőt Lovassy Károlyt tb. tanácsnokká, dr. O r b á n Józsefet tb. alügyesszé ujalag kinevezte.

Ezzel a közgyűlés 1/2, 1 órakor véget ért.

TARKA-ÉLET

A két hortobágyi csikós amerikai leveleiből.

— Az első levél a számadó gazdához, —

Mint csak a gazduram pejko csikója, aki jaz özön megnyilallott s akit osztég torokfájás erányaban gyógyított az hortobágyi egisig inspektor ur, Cseh Lajos ur, akkora nyilallást kapott az én belsöm is, az én szívem is, mi-hótától jaz ohaton felültünk jaz masinára, amik az én Ferencz komámval együtt Amerikába vitt beennünk.

— . . . Azóta peig mán akartak is vigasztalni, ki szíp szóval, ki spirituszos üveggel, meg a G o n d y teésur, akinek ípegojan furcsa masinája van, mint a C s i l i c z k y teensurnak, amek kipeit csinált H ü s e, bátyámról is, amikor a kétszeres kását főzte-

minket is így felkipelt a Gondy teésur a Gerszel Gyula urnál, ahúnn együtt vót a sok szípuri vendég, különösen fántos szép menyecskék! Mink pedig hun felültünk a lúra. hun leszállottunk a lúrl, osztég hát azt mondták, hogy mind nagyon szíp, de mink az Feri komámval együtt még sem vigasztalódtunk, aki jaz pejko csikót sehogysem tudta felejteni . . .

Nikem meg a T e c z a jutott eszembe, ami bent szógált az hortobágyi nagy csapszikben, amelytül annyi jó falatot kaptam, mikor csak arra fordutam az minessel, osztég bekopogattam neki iczczaka jaz ablakan . . . De mek gazduramat sem bírom az elmimből kiverni, beg sok szíp szóval is volt mindig hozzám, beg szípen is tudott imádkozni, ha jaz itatáskor elkezste még jaz tekéntes mátai biztos urtól sem hallotam olyan szípet, petig jaz csak tudja ám jaz uri imádságot, a melynek rendesen még csattan is a víge? . . .

Ugy mondják, hogy magyar város jez a stáció, akibül ezet a levelemet írom az írózsás papirosra gazduramnak, hogy Budapest volna ez, aztat mondták nekünk a z u r a k, h o g y még magyarok laknak itt . . . De a Ferencz komám, akivel együtt szógátunk oda a m e z ö h e g y e s i h u s z á r o k n á l jeztet nem akarja hinni, mer a hun csak mefordulunk mindenütt olyan nyelven beszínek az nípek, amilyet otthon csak a z s i b o g ó b a n hallottam, amikor ott a pitykésajbit megvettük az kis bojtárnak a Gyurkának ami mindég oly felfuvalkodott volt az kólikátul, akit mik csak bankának is híttunk, csak ott hallottunk mik ilyen fránya firundczvánczigos nyelvet,

— Ugy tetszik hogy mán itt kezdődik az anglus ország, mondta nekem búsan az én én Ferencz komám, amek káplár ur is vót az mezőhegyesi huszároknál, mikor itt mindenütt csak ezet a beszídet hallottuk? De a fehir nípei nagyon hegyes bögyes, szemrevaló nípek, jez sem süli le jaz a szemit, mintha csak jukat akarna ígetni jaz ember belső szívében s mind csak úgy szóllíják jaz embert muczám! Pedig nem vagyunk mink lu, annak szokott Muczalenni a neve, de némelyiken sok a piros festik meg ajmeszelis, hogy szebben kivagyon pingálva, mint jaz debreczeni városháza, ahun csak azt a sarkot tudták legjobban bemeszelni ameken kivót írva — s z a b a d s á g t é r ! . . . Fínánczot pingálnának mán ü kelmék mindenüvé. De jezék a pestis hölgyek bátorok is ám, a Tecza haczczor is kiakarta kaparni a szemem mig eczczer megcsókolhattam jezék pedig csepet sem harapósák, de nem is kene nekem jezük tunikás sem! . . . Hadd nyaljak faljak jazok a városi urak, amik mikor libát lüni szabad vót, kijöttek jaz hortobágyra is. Kunkorgós vót a toll a kalapjuk mellett, szeredás is vót a nyakukba akasztva, meg igen fántos puskák, de a kivel soha se tudtak lüni semmit, csak az nyakukban hordozták, hogy lassák, hogy vadászok jaz kávéházban. . .

— Hinyje! Czoki te! mondta jaz komám egy meszelt kipúnek, a ki mán az karját is megfogta, oszt a pestishölgy aríbb is lipett, mir mer hogy mozdítottuk is. . .

Mik mán innét el is indulunk Hánytpurkba, mer már nehezen várnak beennüket Amerikába jazir többet most nem is írok jaz gazduramnak, csak a S i m o n f f i Isvánny tekintetes fiskális urat tiszteltetjük még, a ki olyan jó kontraktust cselekedett minekünk, hogy mink most már háromszor is kapunk napjába pecsenyit meg italt is. . .

Hát a Tecza mit csinál? Ne kerülgesse az a Gyuri, mer ha eczczer hazamék Isten ugyse betöröm jaz oldalbordájit, hogy Axmann teésur se tudja beforrasztani, de meg írhati is neki egy álló esztendeig jaz vízi reportot. . . Hát jaz Bodri busulimég? aki kilenczet fíjadzott, mindig is mondtam, hogy nem jó jaza öszi kutya, melyhez hasonló jókat kíván a Pista bojtár, jamejt már a Ferenczcel együtt víz a cáónak masina a Merikába ahunról nem fogok jaz leveleimmel elmaradni, csak jaz Teczara vigyázzannak kigyelmek, nagyon hamis vaszon cselid az, csak mutatí, hogy karmol de osztán könnyen hajlik . . .

Paulus.

Táviratok.

Országgyűlés.

Saját tudósítónk távirata.

Budapest, márczius 24.

A képviselőház mai ülésén harmadszori felolvasásban megszavazták a tegnapi elfogadott összes javaslatokat.

A VIII-ik bíráló bizottságban Nagy Mihályt választották meg, aki az ülés végén le is tette az esküt.

Ezután Várossy Gyula interpellálta Bánffy t. Felolvasta a Budapesti Tudósító cikkét és megkérdezte Bánffy, hogy magáéva teszi-e cikk tartalmát. Ha igen, mivel indokolja e politikai tapintatlanságot. Fejtegeti továbbá, hogy e tapintatlan nyilatkozat oka egyrészt annak, hogy az ország korrupció hireivel van tele, — (Tetszés balfelől), másrészt, mert a miniszterelnök magánnézete alkalmas pressziót gyakorolni az összeférhetetlenségi bizottságra.

Bánffy válaszában azt felelte, hogy a kérdéses cikket nemcsak magáéva teszi, hanem kijelenti, hogy maga fogalmazzta. (Zugás balfelől.) — Amily joga van Várossynak egyes képviselők incompatibilitásáról beszélni, époly joga van neki magánvéleményét nyilvánítani. (Tetszés balról) Mikor nyilvánította volna nézetét, ha nem most, a mikor a kérdés aktuális. — Semmi tapintatlanság nincs eljárásában különben kijelenti, hogy még a jelen ülés szakban javaslatot nyújt be, hogy ad hoc bizottság küldessék ki a 27 éves incompatibilitási törvény revíziójára. (Helyeslés jobbról.)

Egy hang balról: Eljen Morzsányi!

Várossy viszonzválaszában kifejti, hogy nagy különbség van a közt, ha ő mint egyszerű képviselő, vagy Bánffy mint kormányelnök beszél.

Bánffy replikája után a többség a választ tudomásul vette.

Molnár apát két lényegtelen interpellációt intézett még Perczelhez.

Holnap nem lesz ülés, pénteken az appropiacziót tárgyalják.

Ujdonságok.

* **Gábor napja.** A mai nap hajnala derítette fel a legvigabb emberek, a Gábor nevet viselők névnapját. — Városunk előkelő Gáborjait a mai napon számosan keresték fel tisztelői és barátai, sok minden jót kívánva nekik, így dr. Kocsár Gábor és Kovács Gábor üggyvédek, pártunk kitűnősegeit, az öreg Torrday Gábor bátyánkat továbbá szeretet atyamesteinket és vajdánkat, jó Péter Gábor íróársunkat. Mi egyenkint és összevéve itt kívánjuk nekik, hogy hosszú és tertős legyen életük és egészségük!

* **Sároi Szabó Lászlót** a debreczeni kir. ítéltáblától a budapesti kir. ítéltáblához áthelyezett bírót a budapesti tábla tegnapi teljes ülésén Dr. Turry Sándor budapesti kir. törvényszéki bíróval együtt Vértessy Sándor táblai elnök a teljes ülés tagjainak a következő szavakkal mutatta be:

Igen tisztelt bíró társaim! Van szerencsém sároi Szabó László és dr. Turry Sándor tagtársainkat mint Őcsés kir. Fensége által legkegyelmesebben e királyi ítéltáblához áthelyezett illetve kinevezett táblai bírót a tisztelt bírói testület-

nek bemutatni: Sároi Szabó László megelőzőleg már tagja volt az egyesített fennállott budapesti királyi ítéltáblának, annak kiváló bírói működése még azon időkből éienk emlékezetünkben van utóbb a debreczeni királyi táblának volt egyik kimagasló kitűnősége. Dr. Turry Sándor a budapesti királyi törvényszéknél gyakorolta eddig a bíról tisztelet és mint az egyik fölüvizsgálati tanács elnöke, eredményes működésévet hagyta hátra emlékeit, Szívélyesen üdvözlöm kartársainkat a királyi táblai bírói testületnek nevében is, legyenek meggyőződve, hogy örömmel sorozzuk kartársaink sorába és hogy részünkről a legszívélyesebb kartársi érzelmekre számíthatnak.

Sároi Szabó László a második polgári tanácsba, dr. Turry Sándor a harmadik közpolgári s egyszersmind váltókereskedelmi és csődszaktanácsba osztatott be.

* **Révész Bálint siremléke.** Tóth András kiváló szobrászunk elkészült Révész Bálint püspök siremlékének a mintázásával. A művész két tervet készített. Az egyik három méteres impozáns szienit oszlop a tetején Révész Bálint püspök remekül mintázott, ércbe öntendő mell szobrával, a másik egy ugyancsak három méter magas piramis a püspök természetes nagyságú dombormű arczképével. A sikerült terveket a művész legközelebb bemutatja a szobor bizottságnak.

* **Ülések az egyháznál.** Az ev. ref. egyháznál egymásután két ülés is fog tartani holnap márczius hó 25 ik-én d. u. 4 órakor az iskolaszék ülésezik, Némethy Lajos lelkész elnökelete alatt melyen tárgyalni fogják a 15 kros tanítói nyugdíj illeték kezeléséről és köz vizsgáktartásáról: szóló küldöttségi javaslatokat. Ugyancsak az ev. ref. egyház tanácsstermében márczius hó 26. án d. u. 5 órakor az árvaügyi biz. tart. ülést amelynek folyóügyek képezik tárgyait.

* **Debreczeni kérvények a képviselőház előtt.** A képviselőház tegnapi tartott ülésén mutatta be Szilágyi Dzsó elnök a kolozsvári, debreczeni és kassai fogház örök kérvényét anyagi helyzetük javítása iránt, valamint a debreczeni bírói sági személyzet kérvényét a millennium évnek nyugdíjuktá háromszoros beszámítása iránt, mely kérvényeket tudvalegőleg egyik debreczeni kormánypárti képviselő nyújtotta át az illető miniszternek. Ezután a két kérvényt a kérvényi bizottságnak adták ki.

* **A debreczeni zene egylet** a fuvós zenekarát a teljes létszámra szándékszik emelni, minél fogva felhívja mindazoknak figyelmét, a kik habár semmi előzetes zeneismerettel nem bírnak is, de hozzá kedvet és hajlamot éreznek, hogy minden halaszthatás nélkül iratkozzanak be annál is inkább, hogy április hó 1-én vagy 2-án a karmester a tanórákat ezen kezdőkkel megkezdhesse. — Bejelentkezhetni mindennap 7 órától 9 ig az elnökség megbízottjánál, hol a feltételek is megtudhatók. Teleki utca. bejelentési hivatali udvar.

* **Tessék menni a nyomtató-utczába.** A ki még sártengert nem látott, a kinek még az ecsedi láp büzös posványairól nincs fogalma, annak tessék elmenni a nyomtató utczába. Kalendáriumba illő hihetetlen mese, hogy mennyire elvan hanyagolva ez az utcácska. A sárnak nincs feneke, a büzös posvány a kocsijárón a zöld penésszel bepillelzik, mint nyáron a disznó fürdő. Hallomás szerint a

zegény nyomtató utcza béli háziurak, hogy kihasználják utcácskájoknak e veszedelmes nevezetességét, legközelebb bivaly fürösztő telepeket fognak ottan létesíteni, maguk pedig kiköltöznek Hajdu-Böszörménybe, a mely híres sáros városban — legalább a belvárosban sincsen ilyen galád kocsikerékkötő sár és iszap tenger, mint a nyomtató utczában. Ohajtandó volna azért, ha a főmérnök ur ez utczában állíttatná fel sokat emlegetett új városházáját, legalább nem kellene messziről hordatni a vályogot és sarat, mely e monstrum épületnek alapját fogja kepezni.

* **Kinevezés.** Visky Sándor volt honvédfőhadnagy, városi számtisztje gr. Degeföld József főispán a mai napon elhunyt Kiss Orbán Imre helyébe számvevőnek véglegesen kinevezte.

* **Kitűntetett tűzoltó.** A belügyminiszter ma a főispánhoz intézett leiratában külön tüntette ki Várju Sándor debreczeni fizetéses tűzoltót, a ki az elmúlt nyáron két embert mentett ki a kutból, a kik asás közben beszakadtak oda. — A belügyminiszter a rendes életmentési taksán 25 frt 60 krajczáron kívül még külön 50 frttal jutalmazta a bátor tűzoltót.

* **Tűz a Csere alatt** Mint a mezőrendőrkapitányságnak jelentették az elmúlt éjjel Török Péternek a csere alatt az ujosztású földön lovó tauyaépülete kigyuladt es teljesen porráégett. — A tűzvizsgálat holnap tartja meg Kálmáncz helyi Mor mezőrendőr kapitány.

* **Megtámadott pénzügyőr.** A margitai járás főszolgabírája, Morvay Tibamér mint a »H-k« írja, nagyon rózsás hangulatbaült a minap a káveházban, a mikor belépett egy pénzügyőri felvigyázó. A főszolgabíró erre felugrott s e kiáltással: »Zsákba fináncz,« a pénzügyőri felvigyázó sapkáját leverte. A megtámadott ember erre azt válaszolta: — Vegye fel a főszolgabíró azt a sapkát melyen Magyarország czimere van. A főszolgabíró nem teljesítette ezt a kívánságát, hanem inkább a jelenlevő csendőrtiszt helyettesével elfogatta és másnapig elzáratta a megsértett pénzügyőrt. A dolgot a biharmegyei közigazgatási felettes hatóság agyon igyekezett halgatni, ámde a bántalmazott pénzügyőr a bíróságnál keresett elégtételt és becsültsérsítés, személyes szabadság megsértése és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt jelentette fel a márgitta szolgabírót.

* **Halálozások.** Erdős Imréné szül. Hamor Juliánna 42 éves korában f. hó 22-én meghalt. Temetése a Bárány utca 2418 sz. háztól holnap délelőtt 9 órakor megy végbe. — Sulyos csapás érte Lengyelfalvi Erdős Zoltán ersemjéni földbirtokost és nejét szül. Szolnoki Jármy Idát két kis fiuknak a 4 éves Zoltánának és a 9 éves Bélának két napi időköz után történt halálukkal. — A drága kis halottakat egyszerre, ma délután 3 órakor temették el az ersemjéni sírkertbe, a község és rokonság óriási részvéte mellett. — Mindhárom halálesetnél a temetést Gebauer K. »Erezkoporsógyár« tem. intézete rendezte.

* **Egy fináncz viselt dolgai.** E czim alatt lapunk tegnapi számban megjelent híre vonatkozólag Hock Árpád ur annak kijelentésére kérte fel lapunkat, hogy neki az említett Balogh Ferencz nével semminemű viszonya nem volt, s hogy ő csupán jogos önvédelemből nyult azon eszközökhöz, a melytől a legutolsó perczig tartózkodott, s hogy ő egy perczig sem volt letartóztatva. A midőn ezt szívesen igazítottuk helyre, kijelentjük, hogy ez esetből kifolyólag nem kívánunk semmi konsequenciát vonni a pénzügyőri testületre.

* **A debreczeni szőlő és bortermező szövetkezet** II. évi rendes közgyűlését márczius 28-ik napján délután 3 órakor Debreczenben, Hajdumegye székháza nagy tanácstermében tartja meg Simonffy Imre elnökelete alatt. Targysorozat: 1. Az igazgatóság

évi jelentése a lefolyt üzleti évről. 2. A felügyelő bizottság által átvizsgált mérleg és zárszámadások és ezekre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés. 3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottságnak felmentvény adása tárgyában 4. Igazgatósági indítványok. Jegyzet. A közgyűlésen minden szövetkezeti tagnak szavazata van. Egy üzletrész egy szavazat gyakorlásra jogosít, amely akár személyesen, akár valamelyik szövetkezeti tag által képviselve érvényesíthető, 20 szavazatnál többet azonban senki sem bírhat, akár saját nevében, akár meghatalmazás alapján együtt. (Alapszab. 73. 19 §)

Színház.

Náday Ferencz bucsuja.

— Negyedik est —

Válás után.

A nagyművész utolsó fölléptéül Bissón és Antony Mars ötletes bohózatát az „anyós cultus” dicsőhymnuszát (!) a „Válás után”-t választotta.

A könnyű véru szellemes szerzők a leg-hatékonyabb szereket szedték össze a bohóság receptjéről, hogy valóságos rohamot intézzenek nevető idegeink ellen. A darab úgy van megszerkesztve, hogy csendes olvasmány képen is hangos kacajra fakasztaná az embert. Az a pompás tolmácsolás pedig a hogyan Náday a szerzők gondolatát és célzatát velünk közli valósággal ellenálhatatlanná teszi.

Szinte hihetetlen hűséggel és természetességgel állítja szemünk elé Duval Henri-t, az ideges, türelmetlen, az agyonzaklatot, a számandó áldozatként vergődő vót, ki az anyósi leleményes gonoszág ezer tördöféséért vérzik. Majd meg a higgadt, csendes boldogság, — a megszabadulás édes érzése ömlik el rajtok második nevének, a bájos, gyöngéd Gabriella oldalán s boldogsága Éden kertjének legszebb virága az, hogy nincs anyósa.

De ebből a szelid, felhőtlen égből csakhamar öldöklő villámok sujtanak le rá, — mikor egy helyett két anyósa lesz, mert az ipa elveszi az ő elvált feleségét, Dianát. — Persze mindent látni kellett! A pusztá leírás még csak valószínű képet sem bír róla papírra vetni.

Ha végig tekintünk Náday mostani négy estéjén, igazán csodálat fog el bennünket látára azok a pazar gazdagságnak, sok oldalúságnak, amely az ő művészetét olyan hatékonyra teszi.

De midőn a nagy művész előtt kitüntető tisztelettel rójuk le elismerésünk adóját, az igazság érdekében sietünk kijelenteni, hogy tegnap is egészen hozzá méltó környezetben mozgott és saját jeles művészeink — bizonyára az ő jelenléte által is inspirálva — legjobb tudásukat, ügyességüket és erejüket vitték bele a nemes versenybe.

Különösen ketten mutattak föl akkora sikert, a minő az ország legelső szinpadán is teljes elismerést aratna; Lócserék né és Szilágyi Vilmos.

Nem tudom Bisson és Tsa ismerik-e a mi Lócserék néket, de ha nem, akkor képzeletükben bizonyára olyannak álmodták Bonivárdné asszonyt, aminőnek Lócserék né tegnap rajzolta.

Szilágyi Vilmos Boérganeuf volt fuszervst, a Duval második apósát, első feleségének második férjét játszotta, — mint mondók — teljes sikerrel és nagyhatással.

Kiss Irén Dianát, Duval első feleségét, Sa-

bó Irma pedig Gabrielle-t, ugyanannak második feleségét játszotta: — mindketten tőlük megszokott művészi gonddal és teljes odaadással és ennek folytán kiváló sikerrel.

Vidor Champeaux szerepét vidorankönnnyen, eleven vérrrel és jó modorral játszotta.

Vágó István is igen jó »nagybácsi» volt.

A közönség, melynek sorait a kellemetlen idő kissé megrikította, pompásan mulatott s zajosan tapsolta az előadókat, legnagyobb melegséggel mégis Náday mellett tüntetett.

A vendégművész még tegnap ejzel visszautazott a fővárosba s ma este már a »Nemzeti» színház közönsége mulat pompás játékán.

(Gr.)

A karszemélyzet jutalomjátéka. Míg ezelőtt pár évvel alig mult el hét, hogy a szintársulat egy-egy elsőrendű tapjának jutalomjátékát ne tartották volna ma már a czelirányos, modern ujitások korszakában minden évadban csak egy jutalomjátékot adnak. Ezta jutalomjáték azonban szintársulatlegmun kasabb és leggyakrabban igénybe vett erői, a karszemélyzet tagjai kapják. Amilyen kívánatos intézkedés volt a sűrűn tartott jutalomjátékok beszüntetése, olyan méltányos és igazságos fenntartása ennek a szintársulat derék közkatónáival, a szorgalmas kardalososok és kardalososokkal szemben. Egyszer egy esztendőben legalább alkalma nyílik a színházba járó közönségnek ahhoz, hogy méltányolja az ő buzgólkodásukat és elismerését nyilvánítsa az előadásoknak sokszor az ő becületes működésükkel biztosított sikeréért, vagyis inkább az így szerzett színházi élvezetért. — A debreczeni szintársulat derék közkatónáinak öröme az idén sem marad el a karszemélyzet jutalomjátéka, Komjáthy János szingazgató szívesen engedett javukra egy napot, virágvásárra a p j á t, Ezt várják most ők nehezen s akkor lesz az ő jutalomjátékuk. Tóth Ede örökszép népsziműve a Kintor nászalad kerül színre. Debreczen színházba járó közönsége mepfogja ragadni a kedvező alkalmat, hogy ez estén a karszemélyzetnek ne csak taps, éljen és elismerés, de jusson valami az anyagi sikerből is.

Egy debreczeni leány sikere. A kis Somló Schaittl Emma, a ki az elmúlt év során olyan nagy közönség előtt bizonyította be, hogy milyen hivatott kis papnője ő Thalának, fővárosi színház tagja lesz. Az októberben megnyíló Magyar színház naivjának szerződtette Rellé Iván, a színház igazgatója. A kis Somló Schaittl Emma t bizonnyára gyorsan kedvenczévő avatja a fővárosi közönség.

Felhő Klári. Vasárnap este Rátkay László kitűnő népsziműve: Felhő Klári kerül színre. — Az előadásra jelen lesz a szerző is.

IRODALOM.

Figurák. Vettük a következő előfizetési felhívást, melyet kollegialis szeretettel ajánlunk olvasóink figyelmébe: Jó ismerőseimnek a történelmi gyűjtöttem össze. Nagybárra egyszerű emberek, kik nem szállottak síkra egetverő nagy eszmékért, hanem megbirkóztak az élet apróbb bajjaival vagy elesetek a küzdelemben. Talán éppen azért, mert gyöngék voltak, — mert emberek voltak, éreztem nagyobb rokonszenvet iránuk esirtam meg szenvedésüket s pillanatnyi boldogságukat. Ezeket a szürke embereket, az élet és a képzelet országának alakjait mutatom be »Figurák» cím alatt legközelebb megjelenő könyvemben, melyre ezennel előfizetést hirdetek. A díszes kötet

Láng József előnyösen ismert nyomdájából fog kikerülni, előfizetési ára pedig 2 korona. Felkérem mindazokat, akik szivesfigyelmükkel és támogatásukkal kitüntettek, hogy az előfizetési íveket és pénzeket legkésőbb április hó 15-ig Láng József urhoz, a »Nagyvárad» szerkesztőségébe (Nagyvárad, Uri utca) küldeni kegyeskedjenek. A könyv április hó végén jelenik meg. Gyűjtőknek szívesen szolgálók iszteletpéldánnyal. Nagyvárad, 1897 márcz. 17. Kerényi Miklós, a »Nagyvárad» s. szerkesztője.

»Az új idők» e heti száma csupa aktuális ügy közleményei nagy részében, mint illusztrációk dolgában. Az utóbbiak közül megragadja a figyelmet az öt nagy kép a művészek ünnepségéről és az idej tánczrendek egész oldalas táblója. A cikkek közül kiválnak aktualitás dolgában az Evforduló és A vásárhelyi népdramá címűek, a Pest és Buda veszedelméről közölt visszaemlékezés az 1838-ki árvízről, továbbá Herczeg Ferencz regényének folytatása, Szabó Noglál Janka novellája és Czobel Minka párisi rajzai. A pompásan sikerült szám kapható a kiadóhivatal utján (Andrássy-ut 10. szám), a mely egyébiránt kívánatra bárkinek küld mutatványszamot.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

márcz. 23.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm feüli sulyban) 54—55— krajczárig, közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 53—54 krajczárig Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő sulyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslelészám: 1897. évi márcz. 24-ik napján volt készlet 15 035 darab, 1897 márcz. hónap 19-én felhajtott 476 drb, 1897 márcz. hónap 21-ik napján elszállított 259 drb, 1897 márcz. hónap 22-ik napjára maradt készletben 15 252 drb. A hizott sertés üzletirányzata szilárd.

Budapesti konzum-sertésvásár. A fővárosi petrolium-rakodónál levő székesfővárosi konzum sertésvásár jelentése márcz. 21-éről: Érkezett: 117 dr. Elszállított: 81 drb. vidékre 6 drb, elszállítatlan maradt 109 drb. — Na a p i a k : 250—280 klg. sulyban 55—56 kr. 300—380 klg. sulyban 51—52 kr malaczkok 40—42 frt. különfélek 120—180 klg sulyban 55—56¹/₂ frt.

Budapesti gabonatözsde.

márcz. 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	77	80	8,25—8,30
» »	77	7,70—7,75	81	8,25—8,30
» »	78	7,95—8,—	82	8,30—8,35
Tiszavidéki ó	79	—	—	—
» »	76	8,15—8,10	80	—
» »	78	8,0,—	81	8,50—8,55
Pestvidéki ó	79	—	82	8,35—8,40
» »	76	7,95—8,—	—	—
» »	77	8,10—8,15	80	—
Fehérmegyei ó	78	—	81	—
» »	79	8,15—8,20	82	8,25—8,30
» »	76	8,25—8,30	—	8,30—8,35
Bácskai ó	77	—	80	—
» »	78	7,90—7,95	81	8,25—8,30
» »	79	8,05—8,10	82	8,30—8,35
Észak magy	76	—	80	—
» »	77	—	81	—
» »	78	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Rozs elsőrendű	70—72	6,40—6,45
» másodikrendű	—	6,35—6,40
Árpa takarmánynak	60—62	4,25—4,55
» égetni való	62—64	5,20—6,—
» serfőzdei	64—66	6,50—8,—
Zab	39—41	5,85—6,50
Tengeri bánsági	—	3,60—3,85
» más nemű	—	3,35—3,55
Repce bánsági	—	3,40—3,50

CSARNOK

Egy detektív regénye.

— **Ottolengui Rodrigótól** —

— A Debreczen saját fordítása —
(Folytatás.)

— Nos? De most?

— Nem tudom többé, hogy mit gondoljak felőled. Előbb fogadok velem, hogy valami gonoszsgot fogsz elkövetni. Par órával később már lopás és gyilkosság történik, mik nyilvános hogy összefüggenek. Mэгhozzá a meggyilkolt egy hölgy, aki Remsenékkal lakott egy házban. Be van bizonyítva, hogy te feltizenkét óra után még egy egész óráig időztél azon a rejtélyes éjszakán abban a házban, abonnét ez időt a meggyilkolt lakásából az a szörnyű sikoltás az utcára is kihallatszott. Azután megtalálták az ékszerket a az ékszer szekrényben is a te neved van kinyomatva.

— Az assz ny nevért érted ugy-e, amely az újságban is megvolt nevezve?

— Valóban, arra nem is gondoltam. — Természetesen, hogy az asszony neve volt. De látod, nagyon zavart a fejem, mód felett felvagyok izgatta. Azért jöttem hozzád, hogy nyugtass meg, hogy nincs semmi közöd a titokzatos történethez.

— Lehetetlen.

— Hogyan? Vonakodol? Tehát ártatlanságodról nem akar bizonyítékot tenni, tehát magad erősítet meg a bűnödöt?

— Oh éppen nem. — Én nem tagadok semmit, de nem is vallok be semmit. Emlékezel még fogadásunkra? Már akkor megmondtam neked, hogy ha te fogadás után valami bűnesetről hallasz, mindjárt rohansz a nyakamra faggatózni, de én ekkor azt is megmondtam neked, hogy semmi felvilágosítással sem fogok szolgálni. Én tehát nem cselekszem mást, minthogy szavamat megtartom.

Mely hallgatás következett. Randolph komolyan, komoran lépett az ablakhoz míg Mitchel mosolyogva nézett utána.

— Randolph. kérdezte ekkor hirtelen, ugy látszik, hogy furdal a lelkiismereted? — Igen, felelte élesen Randolph körültekintve.

— Akkor miért nem még a rendőrséghez, miért nem könnyitesz a lelkeden?

— Azt hiszem, hogy csakugyan így kellene cselekednem, de nem vagyok olyan gyáva, hogy egy barátomat eláruljam.

— Tehát még mindig a barátaid köré számítol? Ez nagyon jól esik nekem s hogy ezt be is bizonyítsam, megmondom mikint csilapíthatod lelki nyughatatlanságodat, anélkül, hogy nekem is ártanál.

— Adná Isten, hogy segíthetnél rajtam.

— Mi sincs könnyebb. — Csak menj Barneshez és mondj el neki mindent, amit csak tudsz.

— Ami annyit jelent, hogy áruljalak el a rendőrségnek.

— Épen nem! Barnes nem tartozik a rendőrséghez, — csak magán detektív. Még emlékezhetsz rá, hogy ép róla beszéltünk, amikor fogadtunk. Te találekonyaságot nagyon dicsérted s így elégtételeddel szolgálhat, ha őt a nyomomon tudhatod. Én sem kifogásolom, ha megígéred, hogy más valakinek nem szólsz felőle. Megegyeztünk?

— Igen, mivel te is így akarsz. Valakivel már beszélnem kell, mert tovább már nem is volnek képes hallgatni, kérdést teszek, hogy miként lehet a gosztevőnek nyomára akadni.

Mialatt Rudolf a szállodából távozva, Barnes kereste, addig ennek épen megbeszélése volt Wilsonnal.

— Tehát Ön azt mondja, hogy Mitchel tegnap délután ismét megugrott Ön elől?

— A helyi vasutakon annyit utazott ide és oda, mignem sikerült egy vonatba úgy beugrani, hogy oda már én nem is követhettem. Mindig késlekedett a felszállásnál, csak mikor a vonat már mozgásban volt akkor lépett fel, de gyakran még az utolsó pillanatban is lépett róla, ugy hogy a kocsik másik végén én is kénytelen voltam mindent utána csinálni. Végül mégis beugrott egy olyan kocsiba, —

amelynek ajtaját a kalauz előttem ép becsukta.

— Ez a negyvenkettedik utcában történt?

— Igen, az alsó városi vonatra szállott fel.

— Észrevette önt?

— Ugy hiszem, bárha nem árulta el. Lát-szólag teljesen nyugodt volt.

— Nem teszek szemrehányást, hanem most menjen a szállodához azonnal vissza és ügyeljen lehetőleg jobban. Azt pedig csak bizza reám, majd kitudom én, hová utazgat ily titokzatosan.

Midőn Barnes magára maradt, mélyen elgondolkozott. Az már bizonyos Wilson nem képes mérkőzni Mitchellel. Most már csak azt szeretném tudni, hogy valóban valet i czélja van annak a bujósdi játéknak, vasuti kocsikon való szá adgalásnak vagy csupán azt akarja megmutatni hogy nem vagyok képes szemmel kísértetni? Azt hiszi — nos, majd kitudódik az is. — De micsoda összeköttetésbe állhat ez a New-Haven-ben talált ékszerekkel? Pontosan összeegyeznek a leirással, de még bonyolultabbá teszik ez esetet. Már előbb szinte megvoltam arról győződve, hogy a biztonsági teremben vannak a lopott ékszeret.

Folyt köv.

MUTATÓ TÁBLA

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kezeseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőt 11-12 óráig

A Gönczy-egyesület „otthona” a keresk akad. palotájában
Muzem, a kollegumban, nyitva van vasárponként d. e. 10-12-ig.

Postai hivatalos órák: 1. Levélpostafelvétel d. e. 8-12, d. u. 2-7 óráig. — Postautalvány felvétel hétköznapokon d. e. 8-12, d. u. 2-5, vasárnap d. e. 9-12, negyed 12 óráig. — Csomag felvétel hétköznapokon d. e. 8-12, d. u. 2-5, vasárnap d. e. 8-12 óráig. Postatakarék pénztári közvetítés hétköznapokon d. e. 8-12, d. u. 2-5 vasárnap d. e. 8-tól fél 12 óráig. Levélpostakiadás hétköznapokon d. e. 8-12 d. u. 2-6 vasárnap (csak újságok) d. u. 4-5 óráig. Táviratok feladása márczius végéig d. e. 8-12 óráig, április elsejétől d. e. 7-12 óráig. Ajánlott levelek este 7-9 óráig is felvételeknek a táviróhivatalban.

Anyakönyvi hivatalos órák: Hétköznapokon: d. e. 9-12, d. u. 3-6 óráig, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10-12 óráig, d. u. zárva. — H a n a p o k k ö t t e t n e k: hétfőn, szerdán és csütörtökön d. e. 9-12, d. u. 3-6 óráig. — J e s z o m t e z u i l e h e t k e d d e n, p é n t e k e n é s s z o m b a t o n d. e. 9-12 és d. u. 3-6 óráig és vasárnap csakis a k ü l s ő s é g e k r ő l d. e.

Tanácsülés minden hétfőn és csütörtökön d. e. 10 órákor.

Márczius 26. Az EMKE műkedvelő előadása a színházban.

VASUTI MENETREND.

1896. október hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:

Budapest-felé	gyorsvonat	reggel 8 ó. 15 p
Budapest—Nagyvárad-felé	délután	12 ó. 36 p
	délután	3 ó. 48 p
	este	10 ó. 31 p
P.-Ladány—Nagyvárad felé	délután	3. ó. 48 p
	minden kedden déli	12 ó. p
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 ó. 15 p
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 ó. — p
	éjjel	3 ó. 05 p

Csak Szatmárig	reggel	8 ó. 25 d
Miskolcz-Kassa felé)	reggel	5 ó. 30 d
Miskolcz—Kassa felé)	este	8 ó. 10 p
Szerencs—S.-A.-U.—Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p
H.-BöszörményB.-Szt-M felé máv-ról	reggel	5 ó. 28 p
	vásártérről	5 ó. 51 p
	máv-ról	délután 3 ó. 57 p
	vásártérről	4. ó. 10 p
F.-Abony felé máv-ról	reggel	4 ó. 32 p
	vásártérről	5 ó. 15 p
Ohat—Köcs—Polgár felé máv-ról d. u.		4 ó. 16 p
	vásártérről d. u.	4 ó. 32 p
Derecske—Nagy-Léta felé	8. ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó. 67 p

Debreczenbe érkezik.

Budapest-Nagyvárad felől	délután	3 ó. 47 p
	gyorsvonat	este 7 ó. 09 p
	reggel	2 ó. 40 p
N.-Várad-Pl-Ladány	reggel	5 ó. 12 p
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 50 p
	délután	15 ó. 16 p
	este	10 ó. 16 p
Csak P.-Ladányról	reggel	7 ó. 40 p
Csak Szatmárról	este	6 ó. 58 p
Kassa-Miskolcz felől)	reggel	8 ó. 37 p
Kassa-S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p
Kassa-Miskolcz felől)	este	7 ó. 50 p
B-Sz-M--H.-Böször felől vásártérre	reggel	8 ó. 09 p
	máv-ra	8 ó. 17 p
	vásártérre	este 6 ó. 40 p
	máv-ra	este 6 ó. 49 p
F.-Abony felől vásártérre	délután	5 ó. 23 p
	máv-höz	5 ó. 32 p
Ohat—Köcs—Polgár	vásártérre	reggel 7 ó. 50
	m. á. v. hoz	8 ó. — p
Derecske—Nagy-Léta felől r.	7 ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p	
az este	7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat	d. u. 2 ó. 15 p
az éjjel	2 ó. 40 p. Személy-vonat	este 7 ó. 05 p
az	2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig	gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p

Budapestre érkezik:

reggel 8 ó. 40 p p.-kor ind. gy. v.	délután	10 ó. 5 p
déli 12 ó. 36 p.	sz. v. este	8 ó. 10 p
este 10 ó. 31 p.	reggel	5 ó. 15 p.

- 1) P.-Ladánytól gyorsvonat.
- 2) Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.
- 3) Közvetlen kocsik Bptről Miskolczonát.

Kiadó bolt.

A Széchenyi-utca végén egy igen élénk forgalmu helyen egy fűszerkereskedésnek igen alkalmas bolthelyiség berendezéssel együtt minden órán kiadó. Értekezhetni **Séchenyi utca 1789 sz. a.** a tulajdonossal.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagy körökben kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármennemű csúszos bántalmait, u. m.: **köszvény, osziz, reuma, ischiás asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyben gyakrabban idűltek eseteknél is már egyszeri be-dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntet.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona erősebb üveg két korona 40 fillér.

Főraktárak Budapestben: **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszerzetárában király-utca 12. és **dr. EGGER A.** ur gyógyszerzetárában vaczi-köru' 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerzetárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek
Ugyszintén: Debreczenben: **Dr. Rótschnek V. Emil** és **Tóth Béla** urak gyógyszerzetárában.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye kir. tanácsos alispánjának az 1897. évi márczius hó 17-én kelt 3281. számú rendeletével Hajdúvármegye több törvényhatósági útján betoneső átérsek ujonépítése 2143 frt 02 kr. összeg erejéig engedélyeztetett.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1897. évi ápril hó 21 ik napjának délelőtti 9 órájára, Hajdúvármegye alispáni hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a vármegye alispánjához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek a debreczeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1897. márczius 20.

Rásó Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Védjegy. Védjegy.

Mária-
czelli

Gyomor-
cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékiülözketésem és ártóanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: Övgyátlanság, gyomorgyengeség, hűzős lehelet, felújtság, savany, lelkőfűzés, hasmenés, gyomorégés, felseleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulorbanál otelekkel és italokkal, gúsziták, májbajok és hámoroidoknál.

Említett bajoknál a **Máriaczeppi gyomorcseppek** ezek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrástár: **Török Hazaei gyógyszerháza Budapest,** Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczeppi gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béa, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél. **Diószegen** Vaday Ignác, **Ér-Mihályfalván** Mátray István, **Hadházon** Farkas Ödön, **Kabán** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Elvállal mindenféle *szobafestéseket,*
tapetirozásokat, templomok festését,
oltárok s szószékek aranyozását
a legművésziesebb
kivitelben.

Horváth András
szoba- és templom-festő.

Lakásom: Fötér, 1712. sz. a.
a Tisza-palota
átellenébe.

Egy bolt.

A főpiacon, igen élénk helyen mindenféle cikkekre alkalmas esetleg az áruval együtt eladó vagy több évre áru nélkül is bérbe kiadó

Czim a kiadó hivatalban

Ajánlok valódi Erfurti **répa magvakat** legmagasabb csiraké-
pességgel és faj azonos minőségben, továbbá saját tisztításu

arankamentes lóhere és luczerna magvakat

a debreczeni m. kir. magvizsgáló állomás által **ólomzárólva** a legtisz-
tább minőségben.

Kitűnő erőteljes növényeket adó

konyhakerti főzelék

vagy

virág magvakat,

több fajta jeles gyümölcsű **dinnye** magvak, pázsithoz vagy takarmány
célokra szolgáló **fűmagvakat.**

Ugyisintén szives figyelmébe ajánlom a m. t. gazdálkodó és ke-
reskedő uraknak a legtökéletesebb szerkezetű

arankamentesítő rostámat.

melyen jutányos árban eszközlök arankamentesítő rostálásokat.

Tisztelettel

Deutsch Albert

fűszerkereskedő,

HATVAN-UTCZA, 1096. sz